



ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Ι

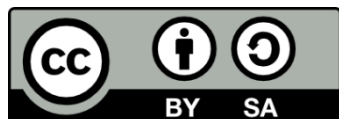
Ενότητα 6: Παράδειγμα Μετάφρασης κειμένου
πληροφοριακού χαρακτήρα

Είδος κειμένου: Συνταγή μαγειρικής

Ελπίδα Λουπάκη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.





6. Παράδειγμα Μετάφρασης κειμένου πληροφοριακού χαρακτήρα

Είδος κειμένου: Συνταγή μαγειρικής



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα 6^{ης} ενότητας

- Ταυτότητα του πρωτοτύπου:
 - α) επικοινωνιακό πλαίσιο
 - β) κειμενικά χαρακτηριστικά
- Μεθοδολογία μετάφρασης
- Ταυτότητα του μεταφράσματος:
 - α) επικοινωνιακό πλαίσιο
 - β) κειμενικά χαρακτηριστικά συγκρίσιμων κειμένων
- Τυπολογία λαθών:
 - α) μορφοσυντακτικά
 - β) σημασιολογικά
 - γ) υφολογικά



Σκοποί 6^{ης} ενότητας

- Ευαισθητοποίηση στις επικοινωνιακές παραμέτρους που διέπουν την παραγωγή πρωτοτύπου και μεταφράσματος.
- Εξοικείωση με τα κειμενικά χαρακτηριστικά των πληροφοριακών κειμένων αυτού του είδους.
- Εντοπισμός μεταφραστικών δυσκολιών (μορφοσυντακτικών, σημασιολογικών, υφολογικών).
- Εξοικείωση με τις διαθέσιμες λύσεις.



Recette de Profiterole à la vanille et sauce chocolat

- Πηγή: <https://www.atelierdeschefs.fr/fr/recette/11064-profiterole-a-la-vanille-et-sauce-chocolat.php>





Profiterole choc" by Hcrepin - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Profiterole_choc.jpg#/media/File:Profiterole_choc.jpg



Ταυτότητα του πρωτοτύπου

- Ποιος;
- Σε ποιον;
- Τι;
- Για ποιο σκοπό;
- Με ποιο τρόπο;
- Πότε;



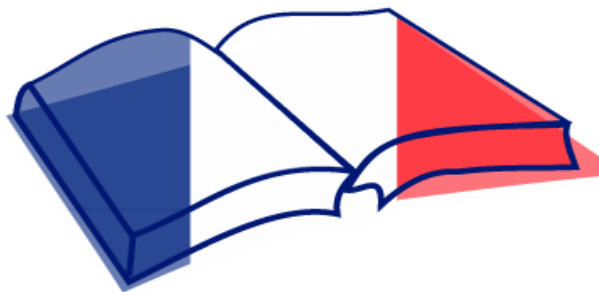
Κειμενικά χαρακτηριστικά

- Τηλεγραφικός λόγος: κύριες προτάσεις, αποφυγή δευτερευουσών.
- Ουδέτερος λόγος: αποφυγή κάθε προσωπικής εμπλοκής του συντάκτη.
- Χρήση απαρεμφάτου (faire bouillir, ajouter, couper, disposer, κτλ.).
- Παρατακτική σύνταξη (με βάση τη χρονική ακολουθία των πράξεων).





Ζητήματα μετάφρασης



Μεθοδολογία μετάφρασης

- Ανάγνωση – κατανόηση επικοινωνιακού πλαισίου της μετάφρασης
- Εντοπισμός άγνωστων λεξικών μονάδων σε μονόγλωσσα, δίγλωσσα λεξικά (έντυπα και ηλεκτρονικά)
- Εντοπισμός κειμένων παρόμοιου κειμενικού τύπου και συναφούς θεματολογίας στην ελληνική γλώσσα (συγκρίσιμα κείμενα)
- Μετάφραση
- Αναθεώρηση



Ταυτότητα μεταφράσματος

- Ποιος;
- Σε ποιον;
- Τι;
- Για ποιο σκοπό;
- Με ποιο τρόπο;
- Πότε;



Παραδείγματα συγκρίσιμων κειμένων

- Προφιτερόλ με κρέμα (Στέλιος Παρλιάρος)

Πηγή: http://syntagesmamakas.blogspot.gr/2012/08/blog-post_2788.html

- Αυθεντικό γαλλικό προφιτερόλ

Πηγή: <http://www.yummyum.gr/apps/gr/recipe/aythentiko-galiko-profiterol.html/>

- Προφιτερόλ νόστιμο και απλό

Πηγή: <https://www.sintagespareas.gr/sintages/profiterol-nostimo-kai-aplo.html>



Κειμενικά χαρακτηριστικά ελληνικών κειμένων (1/2)

- Χρήση α' πληθυντικού (βάζουμε, κατεβάζουμε, αφήνουμε, κτλ.)
- Τηλεγραφική διατύπωση και συνοδευτικές φωτογραφίες για το κάθε στάδιο (βλ. *Προφιτερόλ νόστιμο και απλό*)
- Περισσότερες επεξηγήσεις σε σχέση με τη γαλλική συνταγή π.χ.
 - «με το ανταλλακτικό που λέγεται «φτερό», όχι με το σύρμα»,
 - «Εάν δεν διαθέτουμε κορνέ χρησιμοποιούμε δύο κουταλάκια του γλυκού»,
 - «μέχρι το μείγμα να ψηθεί, να γίνει δηλαδή μια μπάλα που να μην κολλάει στα τοιχώματα της κατσαρόλας»



Κειμενικά χαρακτηριστικά ελληνικών κειμένων (2/2)

- Μεγαλύτερη εμπλοκή του συντάκτη σε σχέση με τη γαλλική συνταγή: διατύπωση προσωπικής άποψης («του πάει πολύ»), μεγαλύτερη αμεσότητα («συνταγή για παγωτό βανίλια έχω δώσει»)
- Προσθήκη ιστορικών/ πολιτισμικών στοιχείων (βλ. *Αυθεντικό γαλλικό προφιτερόλ*)



Μεταφραστικές δυσκολίες

- **Σημείωση:** οι μεταφραστικές δυσκολίες που αναλύονται σε αυτή την ενότητα έχουν επιλεγεί ως οι αντιπροσωπευτικότερες από ένα σύνολο μεταφράσεων που μας κατατέθηκαν κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2013-2014 και 2014-2015. Θα ήθελα στο σημείο αυτό να ευχαριστήσω θερμά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. για τη συμβολή τους στο παρόν έργο.



A) ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 1

«...puis remettre sur **un** feu doux pour dessécher légèrement la pâte. »

«...μετά ξαναβάλτε τα σε **μία** χαμηλή φωτιά για να στεγνώσει η ζύμη.»



Προτεινόμενη απόδοση

- Παράδειγμα 1

«...στη συνέχεια τοποθετήστε τη ζύμη σε χαμηλή φωτιά μέχρι να στεγνώσει.»



A) ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 2

«Ajouter la farine et mélanger, [...] Retirer à nouveau du feu et ajouter les oeufs ... »

«**» Ρίχνουμε** το αλεύρι και ανακατεύουμε, [...] **Αποσύρετε** πάλι από τη φωτιά και προσθέστε τα αβγά...»



B) ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 1-

όροι της ζαχαροπλαστικής

«chocolat noir»

«μαύρη σοκολάτα»

«sauce chocolat»

«σάλτσα σοκολάτας»

«pour dessécher légèrement la pâte»

«για να τσιγαριστεί ελαφρώς η ζύμη»



Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 1

«κουβερτούρα»

κουβερτούρα : είδος σοκολάτας που τη χρησιμοποιούν λιωμένη για να καλύπτουν διάφορα γλυκίσματα. [ΛΚΝ]

«σος σοκολάτα»

σάλτσα : ρευστό και λιπαρό παρασκεύασμα από λάδι ή βούτυρο, αλάτι, διάφορα μπαχαρικά, ντομάτα κτλ., με το οποίο περιχύνουμε διάφορα φαγητά: Κρέας με κόκκινη ~. [ΛΚΝ]

«για να στεγνώσει η ζύμη»

τσιγαρίζω : 1. (μαγειρ.) βάζω μέσα στο καυτό λάδι ή λίπος της κατσαρόλας κρέας ή λαχανικά και τα αφήνω σε δυνατή φωτιά, ώσπου να ροδίσουν, ενώ συγχρόνως τα ανακατεύω.
καβουρντίζω^{1β}: ~ τον κιμά / το κρεμμύδι. Τσιγαρισμένο κρέας. [ΛΚΝ]



Γ) ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 1
«Descriptif de la recette»
«Περιγραφή της συνταγής»



Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 1
«Εκτέλεση»
«Διαδικασία»



Γ) ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 2
«Déguster aussitôt.»
«Απολαμβάνουμε αμέσως.»



Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 2
«Σερβίρετε αμέσως»
«Απολαύστε το!»



Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν

- Λεξικό της κοινής νεοελληνικής
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/
- Larousse, Dictionnaire de français
<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>
- Trésor de la langue française informatisé
<http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>
- L'Internaute



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελπίδα Λουπάκη,
«Μετάφραση γενικών κειμένων Ι». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>





Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Χριστίνα Ευαγγέλου>
Θεσσαλονίκη, <εαρινό εξάμηνο 2014-2015>



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

